

Het Boek

Bresjith

hoofdstuk XIV

Jakob ben Luria

uitgewerkt door

Abraham den Dunnen

@Copyright: Jitzak Luria Academie, Rotterdam/Oosterhout, Netherlands

Het Boek Bresjith

een uitleg van

Jakob ben Luria

hoofdstuk XIV

uitgewerkt door

Abraham den Dunnen

Versie 1.0

@Copyright* - Jitzak Luria Academie

<http://www.luriaacademie.eu>

* Het is alleen toegestaan uit dit geschrift beperkt te citeren en wel, wanneer daarbij duidelijk dit boek als bron vermeld wordt met de titel "**Het Boek Bresjith**", met de auteur "**Jakob ben Luria**" en met de uitgever "**de Stichting Jitzak Luria Academie, Rotterdam**". Alle andere rechten voorbehouden. De Jitzak Luria Academie is een niet winstgeïntereerde organisatie; wij verzoeken u ons werk te ondersteunen door onze kopieerrechten te respecteren.

St. Jitzak Luria Academie
Rotterdam/Oosterhout
Nederland/Netherlands

<http://www.luriaacademie.eu>

Genesis hoofdstuk XIV

a. Drie soorten koningen en de zondvloed

De profetie omtrent de koning van het Noorden en de koning van het Zuiden in het boek Daniël geeft het wereldse reilen en zeilen weer zoals het in de thora met de beschrijving van de vier rivieren en met de volkerentabel ingedeeld is (=> 2e en 10e hfdst). De Daniël-profetie eindigt met de grammaticaal nogal warrige zinnen dat (Dan 12:11) "vanaf de tijd (dat) werd afgeschaft de voortdurendheid (het dagelijkse offer) en te zetten een gruwel instellend 1290 dagen (zullen zijn)" en (Dan 12:12) de "gelukkigen van het volhardende en hij bereikt de dagen 1335 ...":

$$\begin{array}{r} 1335 \\ 1290 \\ \hline 45 \end{array} \quad \text{- de mens } \textit{adam} \text{ (אדם)} = 45$$

Overeenkomstig de te volharden dagen = 45 zal niet de vrome mens met een bewegingsloos strak gezicht naar de gebruikelijke voorstelling van "heiligen" maar de liefdevol levendige mens de goddeloosheid overleven. Want deze "zal 45 dagen volharden" wanneer hij blijft bij zijn geschapen zijn naar de gelijkenis Gods = 45 (=> 2e hfdst):

אדמה	(adama)	- aardbodem (= de godsexistentie)	
אדם	(adam)	- mens	45
אדמה	(edmeh)	- ik gelijk, ik lijk op	

Het overleven van de goddeloosheid is gelijk aan het overleven van de zondvloed = het "over de wateren van de tijd gered worden" (=> 6e hfdst) en vlak voor de zondvloed staan de "koning van het noorden" en de "koning van het zuiden" (=> 4e hfdst). Sodom en Ghomorra zouden in de zondvloed tenonder gaan en het 14e hoofdstuk van de thora bevat een voorspel hierop met beide koningen als hoofdrolspelers.

Nog een koning verschijnt als derde partij in het 14e thora hoofdstuk en wel een welke "de koning van Sodom abrupt in de rede valt":

(Gen 14:17): *en kwam de koning van Sodom hem tegemoet na zij terugkeer van te verslaan Kedorlaomer en de koningen welke met hem...*

(Gen 14:18-20): *En Melchizedek, koning van Salem ... (drie verzen)*

(Gen 14:21): *en de koning van Sodom sprak...*

Men zou die interruptie kunnen interpreteren als dat Melchizedek de koning van Sodom in rang en belang op zijn plaats zet. Reeds de zinsconstructie van het 17e vers en meerdere andere aspecten duiden er echter op dat Melchizedek een latere niet in de context passende toevoeging uit de tijd van koning David is (=> onder).

b. De koning van het Zuiden en de zondvloed

Kedorlaomer en de zijnen slaan in Kanaän de opstand neer en verslaan dan als eersten de Rephaïeten en de Zuzieten en de Emieten (Gen 14:5):

רפאים	Rephaïeten	331	- de reuzen, geesten van doden
הזוזים	de Zuzieten	75	
האימים	de Emieten	106	- de verschrikkelijken

(Gen 12:6): והכנעני אז בארץ
en de Kanaäniet toen
in het land

512 = **2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2**
(=> 12e hfdst)

Krachtens de uitspraak van Noach waren de Kanaänieten bewuste tegenstrevers van de zaak Gods (=> 9e hfdst) en daarmee voorbestemd om behoudens de enkeling van andere geest in de zondvloed tenonder te gaan (=> 10e hfdst). Eenzelfde lot wachtte derhalve de andere stammen van de Kanaänieten en daarmee de koningen van Sodom en Gomorra en Adama en Zeboïem welke vervolgens tegen Kedorlaomer ten strijde trekken (Gen 14:8). Want deze steden staan in de volkerentabel (Gen 10:19) onder de woonoorden der Kanaänieten opgesomd en hun getalwaarden leveren tezamen het jaartal van de zondvloed op (=> 10e hfdst):

צידון	Zidon (zoals meestal geschreven)	160	- en Kaïn = 160
גרא	Gerar	403	
עזה	Gaza	82	
סדם	Sodom	104	
עמרה	Gomorra	315	
אדמה	Adma	50	
צבאים	Zeboïem	142	
לשע	Lesja	400	- laatste letter n = 400

		1656	- jaartal v.d. zondvloed

Aldus staat de Kanaäniet als de goddeloze mens tegenover de koning van *Sjinear* (Gen 14:1) = de koning van het land van Nimrod = de vrome mens met zijn tempeltorens = de mens van de surrogate godsdienst (=> 11e hfdst). Met andere woorden trekt de vrome "koning van het noorden" tegen de goddeloze "koning van het zuiden" ten strijde.

De getalwaarden nu van de namen van de koningen van Sodom en Gomorra en hun bondgenoten met hun gebieden geven weer dat zij zich reeds *middenin* de zondvloed bevonden (Gen 14:2):

ברע מלך סדם	Bera koning van Sodom	466
וברשע מלך עמרה	en Birsja koning van Ghomorra	983
ושנאב מלך אדמה	en Sjineab koning van Adma	499
ושמאבר מלך צבאים	en Sjemeber koning van Zeboiem	791
ומלך בלע היא צער	en koning Bela deze Zoar	574

		3313
		= 2 x 1656,5

De niet kanaänietische "koning van Zoar" = Bela vormt namelijk een aparte onzichtbare partij, welke zich altijd midden in de zondvloed bevindt (=> onder). Dus bevonden zich twee partijen een ieder voor zich = 3313 : 2 = 1656,5 midden in de zondvloed, welke aan het begin van het jaar 1656 in de tweede maand begon. Anders dan in de thoratekst is hier ook aan "Sjineab koning van Adma" de waw van het voegwoord "en" (ו) toegevoegd omdat getuige het volgende vers "zij zich met elkaar verbonden" (Gen 14:3). Want de waw werd in dit vers weggelaten omdat bij het ten strijde trekken hij en de wel

(Gen 14:9):	ים המלח		
	zee van het zout		
	המלח	het zout	83
	המבול	de zondvloed	83

Als wel vaker namelijk vertroebelt de punktering de bedoeling op cruciale momenten, waar de linkssjin van het "has'sjediem" een rechtssjin moet zijn:

(Deut 32:17):	יזבחו לשדדים	
	zij offerden aan (5) de demonen	
(Gen 14:3):	עמק השדדים	
	dal van de (ה) demonen	

Niet gaat het om een willekeurig "dal Siddim" maar gaat het om het leger der demonen van die "ene meer" = 621 in plaats van 620 (=> boven). En die "ene meer" doet wederom "de vijf" = 358 tot de tegenstander Gods = satan (טש) = 359 completeren, want koning Bela is de "achtste van de zoutzee":

(Gen 14:3):	עמק השדדים הוא ים המלח		714 = 7 x 102
	dal der demonen; deze de zoutzee		
בלע	Bela	= verderf, verwarring	102 = 1 x 102
	bala	= verwarren, vernietigen	- Bela als de achtste 102

Hij is als sluitstuk van het verderf op aarde = 7 x 102 de duistere helft van de steeds als "achtste dag" weergegeven tijdloosheid van de "andere zijde" (=> 1e hfdst):

(Gen 14:9):	החמשה	de vijf (koningen)	358	- de ene partij
(Gen 14:9):	ארבעה	vier (koningen)	278	- de andere partij
			80	- de vorst van de "duistere andere zijde" als de ene koning meer

Vanwege die "onzichtbare aanwezigheid" van hem als vijfde koning wordt de naam van de koning van Bela niet genoemd en maakt hij nochtans qua getalwaarde = naar onderliggende waarden "één vijfde deel van de andere vier koningen" uit:

ברע	Bera	272	- door het kwade
ברשע	Birsja	572	- door goddeloosheid
שנאב	Sjineab	353	- haat van de vader (van Kanaän)
שמאבר	Sjemeber	543	
		1740	= 5 x 348
חמש	vijf, één vijfde	348	= 1 x 348
	בלע - (bela)	= verderf	
	חמש - (chomesj)	= één vijfde	
	חמס - (chamas)	= gewelddadigheid	

En vanwege die "onzichtbare aanwezigheid" verschijnt hij ook op volgende wijze als een "toegevoegde vijfde":

(Gen 14:1): אמרפל מלך שנער אריוך מלך אלסר
 כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים
 Amrafel de koning van Sjinear, Arjoch de koning van
 Ellasar, Kedorlaomer de koning van Elam en Tidal de
 koning van Gojiem 3142 = **2 x 1571**

(Gen 14:8): ויצא מלך סדם ומלך עמרה ומלך אדמה ומלך צביים
 ומלך בלע הוא צער ויערכו אתם מלחמה בעמק השדים
 (9) את כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים ואמרפל
 מלך שנער ואריוך מלך אלסר ארבעה מלכים את החמשה
 en trok uit de koning van Sodom en de koning van Ghomorra
 en de koning van Adma en de koning van Zeboiem en de koning
 van Bela - hij Zoar - en zij legerden tegen hen (als) strijdmacht
 in het dal has'sjediem (9) tegen Kedorlaomer de koning van Elam
 en Tidal de koning van Gojiem Amrafel de koning van Sjinear en
 Arjoch de koning van Ellasar - **vier koningen tegen de vijf** 7855 = **5 x 1571**

- waar bij een waarde van 2 x 1571 voor de in het 1e vers genoemde groep van vier aanvallers men een waarde van 4 x 1571 voor de in vers 8+9 genoemde vier aanvallers en vier verdedigers zou verwachten. De waarde van die twee verzen bedraagt echter 5 x 1571 en aldus is een onzichtbare vijfde partij mee ingesloten.

Bera en Birsja sloten derhalve een bewuste pakt met de tegenstander Gods:

ברע	Bera (koning van Sodom)	= door middel van het kwaad (=רע)
ברשע	Birsja (koning van Ghomorra)	= door middel van goddeloosheid (=רשע)

Na het verslagen worden van hun naburen (Gen 14:5-7) hadden zij namelijk gezien dat er voor hen anders geen schijn van kans bestond:

- het grondgebied van de koningen:

סדם	Sodom	104	
עמרה	Ghomorra	315	
אדמה	Adma	50	
צביים	Zeboiem	152	
			621

- het grondgebied van de verslagen volkeren:

	עשתרת קרנים	Asjteroth Karnaiem	1770
	הם	Ham	45
	שוה קריתים	dal van Kirjathajim	1071
	הררם שעיר עד איל פארן	gebergte Se'ir tot El Paran	1471
	עין משפט הוא קדש	En Misjpat welke (is)Kadesj	975
	חצצן תמר	Hazazon Tamar	878
			6210 = 10 x 621

En de tegenstander Gods *Bela* trok mee ten strijde omdat de vrome mens de grens en daarmee het gebied van de leefstijl van de Kanaäniet = de leefstijl van de tegenstander (= > 9e hfdst) zelf bereikt had:

(Gen 14:7):	האמרי de Amoriet (= de laatste verslagene)	256 = 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2
(Gen 14:7):	הישב בחצצן תמר welke wonende in Hazezon Tamar (Tamar wordt in Ez 47:19 als grens- plaats beschreven, zo ook Hazezon Tamar in 2 Chr 20:2)	1197
(Gen 12:6):	והכנעני אז בארץ want de Kanaäniet (was) toen in het land (= Kanaän)	512 = 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2
(Gen 14:8):	אדמה ומלך צביים ומלך בלע מלך סדם ומלך עמרה ומלך de koning van Sodom en de ko- ning van Ghomorra en de koning van Adma en de koning van Ze= boiem en de koning van Bela	1197

Als gezegd (=> 8e hfdst) blijft de zondvloed altijd plaatselijk aanwezig. Zij treft de individuele mens wanneer geen goeds hem meer voor wegglijden doet hoeden en treft collectieve verbanden wanneer geen mensen van betere geest hen meer als geheel voor wegglijden behoeden. Ter illustratie hiervan dient de geschiedenis van de Refaïeten en de met hen omgekomenen en van Sodom en Ghomorra en hun geëllieerden. Een eerste maal zijn er nog ontkomenen van betere geest (Gen 14:13, => onder) en kan derhalve Abram Lot en de koning van Sodom redden. Een tweede keer echter blijken getuige Abrams marchanderen omtrent het aantal rechtvaardigen in Sodom er zelfs geen vijf meer zijn (=> 18e+19e hfdst) en treft de ondergang ook Sodom en Ghomorra.

c. De koning van het Noorden en de zondvloed

Als gezegd meent in dit geval de koning van het Noorden in de gedaante van de vrome koning van de tempelbouw van Babel (=> 11e hfdst) die ondergang te moeten voltrekken. Waar de koning van Sodom de kwade helft van de "boom van goed en kwaad" vertegenwoordigt:

(Gen 2:9):	עץ הדעת טוב ורע boom van kennis van goed en kwaad	932 = 2 x 466
(Gen 14:2):	ברע מלך סדם Bera de koning van Sodom ברע door middel van het kwade	466

- meent Amrafel = de "rechtspraak sprekende":

(Gen 14:1):	אמרפל	Amrafel
	אמר	hij spreekt
	פלפ	rechtspraak houden

- de goede helft van die boom uit te maken. Echter staat deze boom in het midden van de materiële wereld (=> 2e hfdst) en heeft één en dezelfde wortels met de in de geestelijke wereld centraal staande boom des levens. Zonder deze verbinding geeft haar naam het denken van uitsluitend materialistisch ingestelde mensen weer wat niet verder komt dan tot uit "goed" of "kwaad" bestaande oordeelvormingen (=> 2e hfdst). Niet "braaf" en "vroom" en "fatsoen" echter zijn goed en niet hun tegendeel is "slecht" maar eerst zijn een liefdevol denken en handelen goed en een liefdeloos denken en handelen slecht. Eerst liefde stijgt boven het alleen materiële uit:

uiterste der materie	= 12
liefde (אהבה)	= 13

- en is derhalve een vrucht van niet de "boom van kennis van goed en kwaad" maar van de in de geestelijke wereld centraal staande "boom des levens". Waar daarom de godsdienst van Sjinear als voortzetting van die van Enosj één zonder de persoonlijke overgave tot God en daarmee een liefdeloze is, stijgt zij niet boven het alleen materiële uit (=> 11e hfdst) en kan als "het goede deel van de in het materiële centraal staande boom van goed en kwaad" alleen het schijngoede deel van "vroom" en "braaf" en "fatsoen" inhouden. Liefdeloze vroomheid en braafheid en fatsoen zijn een immoraliteit met masker en zijn derhalve even erg zo niet erger dan een immoraliteit zonder masker. En daarom heeft niet te verwonderen dat optelling van de getalwaarden van de namen van deze koning en zijn bondgenoten tezamen eveneens het jaartal van de zondvloed oplevert:

(Gen 14:1):	אמרפל	Amrafel	351
	אריוך	Arjoch	237
	כדורלעמר	Kedorlaomer	564
	תדעל	Tidal	504

1656 - jaar van de zondvloed = 1656

Aldus geeft de geschiedenis van de vier en vijf koningen in het 14e hoofdstuk van de thora weer dat het zichzelf voor beter houden van vrome maar liefdeloze mensen tot "op cijfers achter de komma" onterecht is. Ook de tot de godsdienst van Sjinear teruggekeerde Lot (=> 12e hfdst) waande zich derhalve slechts beter dan de mannen van Sodom, waar omwille van het voordeel hij temidden van hen woonde:

(Gen 13:12):	ולוט ישב בערי הכנר ויאהל עד סדם	1120
	en Lot woonde in de steden van de omgeving en hij tentte tot Sodom	

- en daarmee hij zo'n "noorderling" (=> 10e hfdst) in het gevolg van de koning van het noorden was:

(Gen 14:1):	שנער	Sjinear	620 = "tand (de toren) van de stad"
	אלסר	Ellasar	291 = "God is vorst"
	עילם	Elam	150 = "eeuwigheid"
	גויים	Gojiem	59 = "volkeren"

1120

↑ de tempel van Babel met "God als vorst in eeuwigheid der volkeren". Echter kan men de alomtegenwoordigheid Gods niet tot centra van eigen macht inperken

Als mens van de religieuze schijn meende hij de mensen van Sodom te kunnen beleren en dat zou hun woede opwekken (=> 19e hfdst).

Zelfs bij de vernietiging van Sodom was Lot echter nog niet opgegeven, waar nog enig goeds in hem gevonden werd. En daarin wordt de grens zichtbaar van in hoeverre de koning van het Noorden "rechtspraak" over anderen kan houden. Want ondanks de eigen onrechtvaardigheid van die koning was zijn overwinning op de Rephieten en Zuzieten en Emieten en Horieten en Amalekieten en Amoriëten "nog gerechtigheid":

(Gen 14:7): וישבו ויבאו אל עין משפט הוא קדש
 en zij wendden zich en kwamen **tot En Misjpat;**
deze (is) Kadesj

עין משפט = bron van de rechtspraak
 En Misjpath

הוא קדש = dat (was nog) heiligheid
 dat (is) Kadesj (= heiligheid)

Want "hard slijpt men met hard":

(Gen 14:5):	רפאים	Rephaïeten	331	} de verslagenen
	הזוזים	de Zuzieten	75	
	האימים	de Emieten	106	
(Gen 14:6):	החרי	de Horiet	223	
(Gen 14:7):	העמלקי	de Amelekiet	255	
	האמרי	de Amoriet	256	
			1246	

(Gen 10:9): על כן יאמר כנמרד גבור ציד לפני יהוה
 daarom wordt gezegd: als Nimrod een heldhaftig
 jager voor het aangezicht Gods **1246**

- en zo had "de rechtspraak sprekende" *Amrafel* (=> boven) met zijn bondgenoten nog "totaan de bron van de rechtspraak" = *En Misjpat* kunnen komen. Dat "was nog heiligheid = *Kadesj*" oftewel dat "was nog te rechtvaardigen geweest". Als hij echter Lot en de zijnen met hun bezittingen wegvoerde was er niet meer van het uitoefenen van de ban maar van alleen nog winstbejag sprake en kwam er een einde aan zijn succes.

d. Jubal, Jabal, Kain Tubal en de strijd in Emek has'Sjediem

Beide koningen en hun bondgenoten voerden aldus een strijd welke bijvoorbeeld in een zondvloed moest eindigen. En derhalve zijn bij hen net als bij Gog en Magog verhoudingen als direkt van voor de zondvloed te vinden (=> 4e hfdst):

	תובל קין		יובל		יבל	
	Tubal Kaïn het aardrijk aan Kaïn		Jubal de ramshoorn trompetgeschetter		Jabal hij leidt (van יבל) hij vermengt (van בלל)	
	תבל		(360) משך		נשיא ראש	
	Tubal de wereld de aardronde		Mesjech een toon verlen- gen (= blazen)		nasi rosj hoofdleider	
שנער (בבל)	Sjinear	620		סדם	Sodom	104
	(dal der volkeren)					
אלסר	Ellasar	291		עמרה	Ghomorra	315
	(ארץ = wereld = 291)					
עילם	Elam	150	בלע	Bela	102	
	= eeuwigheid					
			koning van Zoar Zoar = 360			
גויים	Gojiem	59		צבויים	Zeboiem	152
	= volkeren				= heerlijkheden	
	16 x 70 wereldvol- keren	1120				621

De superioriteit van Amrafel en zijn bondgenoten ten opzichte van Bera en zijn bondgenoten geeft in getalwaarde uitgedrukt = 1120 - 621 = 499 aan dat vanwege hun overwicht "zij oorlog maakten":

(Gen 14:2): עשו מלחמה **499**
zij (Amrafel en bondgenoten) **maakten oorlog** (met Bera ...)

De koning van Sodom vertrouwde op een pact met demonische krachten (=> boven) = "één teveel" en de vrome Amrafel vertrouwde niet op God maar op zijn overwicht aan manschappen = "één te weinig" om met de "vijf koningen" = in vergrote vorm 500 definitief af te rekenen:

צבאות - legers, heerscharen (b.v. Ex 12:41) **499**

Eerst Israël zou derhalve tezamen met de Alene de Kanaäniet verdrijven.

e. Aanleiding tot de strijd

Aanleiding voor de strijd was "het afvallen van de inwoners van Kanaän van Kedorlaomer" (Gen 14:4). Naar de zin en strekking van het land Sjinear en zijn bondgenoten vertaald wil dat zeggen dat zij "alle schijn van het land Sjinear losgelaten hadden". Want als gezegd (=> boven) was de godsdienstige leer van Sjinear naar het goed en kwaad van de in het materiële centraal staande boom van kennis van goed en kwaad en (Gen 14:4):

twalf jaren hadden zij gediend Kedorlaomer en (in het) dertiende jaar vielen zij af

uiterste der materie = 12
 liefde (אהבה) = 13 (=> boven)

Steeds veel mensen stelen alleen niet en moorden alleen niet omdat ze er niet de kans toe hebben. Uitsluitend materiële omstandigheden als uiterlijke rechtsorde en macht van derden houden hen in het gareel en bij wegvallen van die factoren zoals in oorlogen ont-
 poppen die anders "brave burgers" zich als gewetenloze schurken. Aldus hadden over-
 eenkomstig het getal van het uiterste der materie = 12 (=> 6e hfdst) de Kanaänieten de
 "koning van de uiterlijke schijn" *Sjinear* twalf jaar gediend:

(Gen 14:4): שתים עשרה שנה **1680**
 twalf jaar

(Gen 11:2): ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה בארץ שנער **1680**
 en het was bij hun reizen *naar het oosten* (=> 12e hfdst)
 dat zij vonden een vallei **in het land Sjinear**

- om na dat uiterste van slechts materiële beperkingen "in het dertiende jaar" hun ware
 aard te tonen:

(Gen 14:4): שלש עשרה שנה 1560 = **120 x 13**
 dertien jaar

De getalwaarde van de "dertien jaar" geeft in dit geval het passeren van de grens van
 het uiterste der materie = 12 naar de 13 van het immateriële in negatieve zin weer als
 het loslaten van alle in positieve zin in het begrip *ahava* (אהבה) = liefde = 13 samenge-
 vatte waarden. Door het loslaten van dezen keert men naar het begin van de schepping
 terug dat alle waarden nog zuiver planmatig en ideëel ontleed van de materie gescheiden
 waren:

(Gen 1:2): בהו **13** - en de aarde was woest en *leeg*
 leegte

In meer omvattende zin echter behoort het zich afscheiden van de Kanaänieten van het
 gezag van *Sjinear* tot het verstrooid raken van de wereldbevolking na de torenbouw van
 Babel (=> 11e hfdst). Want er zijn 70 wereldvolkeren (=> 10e hfdst) en als deze nog één wa-
 ren en ook de Kanaänieten er nog toe behoorden:

(Gen 14:4): שתים עשרה שנה **1680**
 twalf jaar

- "vonden zij een vallei in het land *Sjinear*":

(Gen 11:2): ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה בארץ שנער **1680**
 en het was bij hun reizen *naar het oosten* (=> 12e hfdst)
 dat zij vonden een vallei **in het land Sjinear** - **24 x 70 wereldvolkeren**

Als dan de koning van *Sjinear* uittrekt zijn het nog slechts 16 x 70 wereldvolkeren en
 ontbreekt er derhalve reeds één derde:

שנער	- Sjinear	620	
אלסר	- Ellasar	291	
עילם	- Eliem	150	
גויים	- Gojiem	59	
		<hr/>	
		1120	- 16 x 70 wereldvolkeren

Immers had het geestelijke gedeelte van de tak van Sjem = de tak van Heber (=> 10e + 11e hfdst) zich tegen Nimrod verzet bij het uittrekken van Terah (=> 12e hfdst). Dus was het ontbrekende gedeelte dat deel waartoe ook Abram behoorde:

	1680 = 24 x 70 wereldvolkeren
	1120 = 16 x 70 wereldvolkeren
	<hr style="width: 10%; margin: 0 auto;"/>
(Gen 14:13): לאברם העברי van Abram de Hebreëër	560 = 8 x 70 wereldvolkeren

Waar aldus ook de koningen van Kanaän deel van de "koningen der volkeren verenigd rondom de toren van Babel van Sjinear" geweest waren:

(Gen 14:4): שתים עשרה שנה עבדו את כדורלאומר ושלוש עשרה שנה מרדו twaalf jaar dienden zij Kedorlaomer en (het) dertien(de) jaar vielen zij af	4543 = 77 x 59
(Gen 14:1): גוים volkeren (Tidal koning van "de volkeren")	59
(Gen 11:4): מגדל toren (laten wij bouwen een toren)	77
- zij vielen van "de volkeren = 59 van de toren = 77" af	
(Gen 14:1): בימי אמראפל in de dagen van Amrafel	413 = 7 x 59

- geeft de afvalligheid van Bera en de zijnen het uiteenvallen van een door valse godsdienst tot eenheidsrijk gesmeed geheel in meest algemene en niet naar tijd en chronologie te begrijpen zin weer. Naar het uiterste der materie = 12 waren zij twaalf jaar deel van een alleen materiële en derhalve niet bijeen te houden eenheid geweest en vanwege dat laatste vielen ook zij "in het dertiende jaar" af.

f. Oorzaak van de nederlaag van Sodom en Ghomorra

Oorzaak van de nederlaag waren de "putten en putten van pek" in het dal der demonen (Gen 14:10). De getalwaarde is dezelfde als die van het spreken Gods tot Kaïn na zijn moord dat de aardbodem niet voort zal gaan hem zijn kracht te verlenen:

(Gen 4:12): לא תסף תת כחה לך (de aardbodem): niet zal zij voortgaan te geven haar kracht aan jou	1454
(Gen 14:10): בארת בארת חמר (het dal Sjediem): putten, putten van pek	1454

Met andere woorden wordt men een krachteloos mens wanneer men kiest voor het doen en denken van de tegenstander. De anders nieuw leven voortbrengende aarde wordt dan "tot een mesthoop van het verleden", als aardolie = "de putten van pek" de afgewerkte restanten van ooit bloeiend leven is. Hier in het geval van de Kanaänieten geeft de getalwaarde nog een bijkomend aspekt weer. Want Kanaän trof de vloek omdat zijn vader Ham ter zelfrechtvaardiging het beter zijn van zijn vader Noach had trachten onderuit te halen, welk gedrag gelijk is aan dat van de tegenstander Gods (=> 9e hfdst). Vanwege één uitglijder had de stamvader van de Kanaänieten een rechtvaardig mens voor slecht willen verklaren:

(Gen 9:21): וישכר ויתגל בתוך אהלה **1454**
 en hij (Noach) werd dronken en hij
 ontblootte zich temidden van zijn tent

- en zulk een eerst echt slechte daad leidt tot de geestelijke en vaak ook lichamelijke ondergang van wie haar begaat:

(Gen 14:10): בארת בארת חמר **1454**
 (het dal Sjediem): putten, putten van pek

g. Abrams overwinning op Kedorlaomer

De Kanaänieten hadden hun toevlucht tot de "koning *Bela dat is Zoar*" gezocht (=> boven) oftewel met Zoar als deel van Egypte hadden zij in volledigheid de eenheid Gods van het eenheidsland Gods = Kanaän verlaten:

כנען	- Kanaän	190	} 1 => 2
מצרים	- Mizraiem (Egypte)	380	

Na de nederlaag gebeurde het omgekeerde als "de ontkomene zijn toevlucht tot Abram de Hebreëer" zocht:

(Gen 14:13): en kwam de ontkomene en berichtte Abram **de Hebreëer...**

(Gen 14:2): ומלך בלע היא צער	574	= 2 x 287	} 2 => 1
en de koning van Bela dat is Zoar			
(Gen 14:13): העברי	287		
de Hebreëer			

de waw (ו) van "en de koning" in het 2e vers geeft het bondgenootschap met de koning van Bela weer

Het aan de naam Abram toegevoegde woord "de Hebreëer" = "mens van de andere zijde":

עבר	(avar)	= oversteken, naar de andere zijde gaan
עברי	(ivri)	= Hebreëer

- geeft weer dat nu men hulp van niet "de andere zijde" van de koning van de onderwereld *Bela* (=> boven) maar van "de andere zijde" van de God toegewijde mens Abram verwachtte. Als gezegd waren enkele Kanaänieten van de dubbelheid van de wereld Egypte en zijn koning Bela tot de eenheid Gods teruggekeerd en werden daarom Sodom en Ghomorra alsnog als geheel voor de zondvloed gespaard.

De getalwaarden van de koningen naar hun machtsbereik bijeengeteld is gelijk aan die van de passage welke Abram met zijn plaats van verblijven op het moment van de strijd beschrijft:

(Gen 14:1): מלך שנער	koning van Sjinear	710
מלך אלסר	koning van Ellasar	381
מלך עילם	koning van Elam	240
מלך גויים	koning van Gojiem	149
		<hr/>
(Gen 13:18): ויבא וישב באלני ממרא אשר בחברון	en hij kwam en woonde onder de terebinten van Mamre welke bij Hebron	1480

Met andere woorden had Abram zich afzijdig gehouden van de Kanaänieten welke alle morele waarden overboord gezet hadden = welke ook van de godsdienst van Nimrod waren afgefallen (= > boven). Want Abram was verbonden met:

(Gen 14:13):	ממרא האמרי Mamre de Amoriet	537
(Gen 10:9):	הוא היה גבר ציד לפני יהוה hij (Nimrod) was een held van een jager voor het aangezicht Gods	537
(Gen 14:13):	ממרא האמרי - Mamre de Amoriet	537
	אחי אשכל - de broer van Esjkol	370
	אחי ענר - de broer van Aner	339
(Gen 10:9):	על כן יאמר כנמרד גבור ציד לפני יהוה daarom wordt gezegd: als Nimrod een heldhaftig jager voor het aangezicht Gods	1246

Zoals een God toegewijd mens eerder vriendschap met mensen van in ieder geval godsdienstige opvattingen dan met losgeslagen lieden zoekt, zo was Abram "een bond met Mamre en Esjkol en Aner aangegaan" (Gen 14:13):

men kan immers nooit weten of mensen van een godsdienstig belijden met woorden niet ook een innerlijke band met God hebben

En omdat zij niet van Kedorlaomer waren afgefallen, waren zij en daarmee ook Abram buiten de strijd gebleven.

Hun godsdienstigheid echter was die van het land Sjinear en zo trokken zij wel met Abram op maar wordt van hen geen aandeel in Abrams overwinning op de aanvallers uit het land Sjinear vermeld. Uitsluitend door betere geest overwon Abram zelf door niet zoals de koningen van Kanaän ter doorbreking van hun patstelling = 620 de koning van de onderwereld als "de ene meer" te hulp te roepen (= > boven) maar door in zijn patstelling van 1480 tegen 1480 (= > boven) de Alenige als "de ene meer" te hulp te roepen. Met deze kon hij wel Kedorlaomer en de andere koningen verslaan en wel in volledigheid tot:

(Gen 14:15):	עד חובה אשר משמאל לדמשק tot Hoba welke links van Damaskus	1481 - 1480 + de Alenige
--------------	--	---------------------------------

Het "tot links van Damaskus" duidt op het latere grondgebied van Israël en geeft daarmee opnieuw het wezen van namen en vaak dorpachtig plaatselijke verwickelingen te kennen als zijnde samenvattingen van dynastieën en tijdloos universele stromingen en grotere geschiedenislijnen:

de dynastie Abram wist de valse godsdienst terug te dringen tot voorbij de grenzen van het latere Israël naar het oosten:

(Gen 14:15):	חובה (Hoba)	de "zich verbergende" (part. van חבה = "zich verbergen")
--------------	-------------	--

Het "zich verbergen" verwijst naar de mens adam en zijn vrouw welke zich voor God verborgen (= > 3e hfdst). Want anders dan die "eerste mensen" volhardt de mens van de valse godsdienst in het zich verbergen voor het aangezicht Gods en gaat zo een halve weg (= > 11e hfdst) van alleen uiterlijke vroomheid:

	כנען Kanaän	190
(Gen 14:15):	עד חובה tot Hoba	95 - de helft van 190

Aldus wordt opnieuw met luttele namen een universele strijd tussen geest en geest en geen letterlijke oorlog beschreven. Want reeds had Abram niet "met 318 huisgeborenen" een machtig babylonisch leger kunnen verslaan (Gen 14:15) en nog minder had hij met één man dat kunnen doen. Want overeenkomstig de getalwaarde hadden die "driehonderd-achtttien man" hun belichaming in de dienaar van Abram Eliëzer uit het 15e hoofdstuk van de thora:

(Gen 15:2): אליעזר	Eliëzer (Gen 15:2)	318
אלי	God van (met parag. jod), of: mijn God	
עזר	hulp, helper	

Zijn naam betekent "mijn God de helpende" of "God van de hulp" overeenkomstig dat door de Alenige als de ene meer de dynastie Abram de surrogate godsdienst had weten terug te dringen (=> boven). En die strijd kon alleen "in één nacht (Gen 14:15) totaan Damascus" gevoerd zijn omdat naar geestelijke opvatting in de ene nacht van het aardse bestaan zij plaatsvindt:

*God brengt de mens in de "diepe slaap" **tardema** van het aardse leven (=> 2e hfdst)*

Eindoverwinning van die levenslange strijd zou voor Abram de geboorte van zijn zoon Jitzak zijn:

אליעזר	- Eliëzer (hulp Gods)	318
(Gen 14:15): שמנה עשר ושלוש מאות	- driehonderdenachtttien	2048
	- geboortjaar van Jitzak	2048

En die strijd voerde Abram en de latere Abraham niet met krijgslieden en hun zwaarden maar tezamen met zijn vrouw Sarai en de latere Sara:

(Gen 14:16): וישב את כל הרכש וגם את לוט אחיו ורכשו השיב וגם את הנשים ואת העם	4040 = 8 x 505
en hij (Abram) bracht terug al het bezit en ook Lot zijn broeder en zijn bezit bracht hij terug en ook de mensen en het volk	
שרה Sara	505

Naar de waarden van de andere zijde = 8 heeft Sara tezamen met Abraham de strijd ter redding van Lot en de anderen gevoerd. Die strijd was een geestelijke van *gedurende hun beider leven* zich alle moeite getroosten om Lot en opnieuw in alomvattende zin *de mens*:

לוט	Lot	45
אדם	mens	45

- op andere wegen te brengen. Getuige dit hoofdstuk bracht dat menige "tot de Hebreëer teruggekeerde Lot" = qua getalwaarde "mens" = 45 als oogst voort, ook al "vielen sommige Lots later weer af" (=> 19e hfdst). Het Woord van een aloverziende God zou universeel alomvattende werkelijkheden in een paar woorden weer moeten geven (Ps 90:4):

want duizend jaren in uw ogen als de dag van gisteren ... en een wake in de nacht

- en de thora beantwoordt aan die verwachting. Want zo ook geeft het jaar van de vervulling van de belofte = het geboortjaar van Jitzak = 2048 (=> boven) weer dat Abram de aanvankelijk te machtig zijnde Kanaäniet (=> 12e hfdst) "boven het hoofd gegroeid was" en daarom de belofte aan hem vervuld *kon* worden:

(Gen 12:6): והכנעני אז בארץ 512 = 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2
 want de Kanaäniet
 toen in het land
 geboortejaar van Jitzak 2048 = 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2 x 2

Tot terugkeer van de gehele mensheid naar het Eden Gods staat het land van de belofte als voorbeeld en Abram was zuiver van intenties bij zijn redding van mensen. Want wanneer de koning van Sodom hem zijn bezittingen wil laten (Gen 14:21) zegt Abram:

(Gen 14:23): אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך 1657
 wanneer van de draad en tot de riem van de schoen!
 en wanneer ik zou nemen van al wat van jou (is)!

jaartal van de zondvloed: 1656

Niet zal men anderen van de zondvloed = 1656 redden om daarna = 1657 van hen te profiteren, maar men zal voor zijn onderhoud vertrouwen op "de bezitter van hemelen en aarde" (Gen 14:22):

(Gen 14:23): אם מחוט ועד שרוך נעל 860 = 10 x 86
 wanneer van de draad en tot de riem
 van de schoen (ik zou nemen)!

אלהים 86 - welke het nodige zal geven
 de Eeuwige

(Gen 14:23): ואם אקח מכל אשר לך 797
 en wanneer ik zou nemen van al
 wat van jou (is)!

(Gen 15:1): שכרך הרבה מאד 797
 jouw (Abrams) loon zal groot zijn zeer!

Mamre en Aner en Esjkol mochten hun deel nemen omdat zij van een andere geest waren. Zij behoorden tot de koning van het Noorden (= > boven) en vochten alleen tegen hem omdat de vrome maar geestloze mens ook anders gelovigen en op termijn alle gelovigen voor ongelovigen en voor aanhangers van de koning van het Zuiden houdt.

h. De schim van Melchizedek

מלכי צדק - (gepunteerd): Malchi Zedek (Septua Ginta: Melchizedek)
 - (ongepunteerd): koningen (pl) der gerechtigheid (malché zedek)
 (met parag. י): koning (sg) der gerechtigheid
 (als malchi haz'zaddik): mijn koning de rechtvaardige

Weinige bijbelse personages hebben door de eeuwen heen zo zeer tot de verbeelding gesproken als Melchi Zedek en aan weinige bijbelse personages is zoveel betekenis toegekend als aan hem. En toch is zijn rol in het 14e thora hoofdstuk er klaarblijkelijk een als zou in het toneelstuk Macbeth van Shakespeare plotseling Napoleon voor even optreden. Want aangetoond kan worden dat David of een van zijn nakomelingen in dit gedeelte dankzij een latere invoegsel de rol van Napoleon alias Melchi Zedek vervult.

De naam "Malchi Zedek" zal in de oorspronkelijk tekst wel voorgekomen zijn, waar zijn getalwaarde:

(Gen 14:18): מלכי צדק **294**
Malchi Zedek

- dezelfde als die van de naam "Nimrod" is:

(Gen 10:8): נמרד **294**
Nimrod

De strijd van Abram was immers tegen de geest en sfeer van Nimrod gericht (=> boven) en derhalve zal de koning van Sodom hem als bedwinger van Nimrod = 294 aangesproken hebben met de eretitel "koning der gerechtigheid" (met parag. jod => boven) = 294. Krachtens de ingevoegde passage echter zou de koning van Sodom Abram in het 17e vers tegemoet getrokken zijn om eerst na een weinig ter zake doende onderbreking door Melchi Zedek in het 21e vers aan het woord te komen. Verder zou dan de koning van Sodom niets van waardering uitgesproken hebben na zijn wonderbaarlijke redding door Abram. Met betrekking tot die merkwaardige onderbreking valt dan ook direkt ervoor het einde van het 17e vers op (Gen 14:17):

en ging uit de koning van Sodom hem tegemoet na zijn terugkeren van te verslaan Kedorlaomer en de koningen welke met hem (waren) in het dal Sjawe; deze het dal van de koning

Het "koningsdal Sjawe" is namelijk het Sjalem = het gebied of de stad van koning Melchi Zedek (=> onder):

שוה - Sjawe, gelijk maken, vereffenen

שלם - Sjalem, gelijk maken, vereffenen

sjalam (שלם) betekent "in evenwicht zijn" en "in evenwicht brengen" en "volkomen zijn" en "volkomenheid bewerkstelligen" en aldus ook "vergeelden" in de zin van een niet alleen negatief op te vatten vereffenen van uit evenwicht geraakte verhoudingen. Het zelfstandig naamwoord *sjalom* betekent daarmee tevens "vrede" in de zin van een volkomen in evenwicht zijnde situatie

Als begin van de ingevoegde tekst en aldus als een noodgedwongen aan het einde van dit vers aangeplakt aanhangsel lijkt zij echter het dal van Abrams overwinning op Kedorlaomer te zijn. Ook het 19e vers vertoont kenmerken van "kunstmatige implantatie" (Gen 14:19):

... en hij (Melchi Zedek) sprak: gezegend Abram voor God de Hoogste (de) bezittende hemelen en aarde

- waar het gedeelte "God de Hoogste bezittende hemelen en aarde" uit het 22e vers werd overgenomen. Daar heeft het de zinvolle betekenis van Abrams weigering om zich door de koning van Sodom rijk te laten maken omdat *God als bezitter van hemelen en aarde* hem wel zal geven (=> boven). In het 19e vers echter heeft de terminologie nergens betrekking op, maar is zij het resultaat van een in- en aanpassen zoals in fototrucages men ingekopieerde elementen met wat klonen van kleuren en andere fragmenten uit de oorspronkelijke foto met deze pleegt te doen versmelten. Het boek "hGP" van Jakob ben Luria behandelt uitvoerig herkomst en doel van de vervalsing. Hier volstaat de vermelding dat de 110e psalm de link tussen Melchizedek en koning David legt:

(1) Van David. Een Psalm. Spreuk van Jahwe. Voor mijn heer. Zit aan mijn rechter tot ik zet jouw vijanden (als) bankje voor jouw voeten! (2) De staf van jouw macht zal zenden Jahwe vanuit Zion; heers temidden van jouw vijanden! ... (4) Gezworen heeft Jahwe en niet zal hij berouwen: "Jij priester in eeuwigheid naar de wijze van Melchizedek"....

- en dat overeenkomstig de 76e psalm het "Sjalem" uit Gen 14:18:

en Malchi Zedek de koning van Sjalem (שלם)

- het Jeruzalem van koning David is (ps 76:3 - andere uitgaven ps 76:2):

*en was in **Sjalem** (שלם) zijn hut en zijn woning in **Zion***

De onderbreking door Melchizedek is daarmee een later invoegsel om "Jeruzalem en David van begin af aan voorspeld te doen zijn". De vervalsing werd ingevoegd omdat niet Jeruzalem maar **Sjilo = Sjela** de oorspronkelijke tempelstad was en omdat David afstamt van Perez en niet van diens halfbroeder en volwaardige zoon van Juda **Sjela = Sjilo**. Van die laatste en niet van de Perez van David zou de scepter van Juda niet wijken (Gen 49:10) en daarom wordt ook de zegen van Jakob betreffende die scepter sinds de oudheid verbasterd gepunkteerd en vertaald ("HgP"). Het bestaan van een Jeruzalem reeds in de tijd van Abram is echter weinig geloofwaardig, ook al gaf men zich moeite om zelfs middels getalwaardes haar bestaan en daarmee de voorspelling wel aannemelijk te maken:

(Gen 14:18): ומלכי צדק מלך שלם en Malchi Zedek koning van Sjalem	760	= 4 x 190
כנען Kanaän	190	
(Gen 14:18): הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון bracht naar buiten brood en wijn en hij (was) priester van de Hoogste	586	
ירושלם Jeruzalem	586	

Want volgens die getalwaardes zou het vers volgende betekenis hebben:

en Malchi Zedek de koning van Sjalem (760) en daarmee in vier windrichtingen over Kanaän (760 = 4 x 190 en Kanaän = 190), dat wil zeggen (overeenkomstig het Sjalem en overeenkomstig de getalwaarde 586) de koning van Jeruzalem

- terwijl echter het vers een vanwege het *Sjalem* te opvallend anachronistische poging blijft om *Jeruzalem en David* als de reeds in Abrams tijd door God bestemde hoofdstad en eeuwige koning van Israël te declareren. De claim kwam voort uit machtspolitiek en gaat dan ook tevens vergezeld van een oproep aan de ingezetenen van het hele land om aan de overheid in Jeruzalem hun belastingen oftewel de "tienden" te betalen. Die tienden namelijk zou Abram aan Malchi Zedek gebracht hebben (Gen 14:20) maar van die handeling is de zin alleen te doorgronden wanneer als voortbrengsel van een veel later machtsapparaat en niet wanneer in samenhang met de verdere inhoud van het 14e thora hoofdstuk men haar tracht te begrijpen.

Als gezegd behoort tot deze geschiedvervalsing ook "het koningsdal Sjawe (שוה)":

zie ook "HgP" omtrent het *Hammoria* als plaats van Abrahams offeren van zijn zoon en als plaats van Salomo's tempelbouw en omtrent *Aranja* als eigenaar van de dorsvloer en latere plaats van de tempel en de naam *Ornan* van dezelfde eigenaar

- en zo moet zonder "Melchi Zedek" en diens toespraak de tekst van Gen 14:17 tot en met Gen 14:21 luiden:

[17] en ging uit de koning van Sodom hem tegemoet na zijn terugkeren van te verslaan Kedorlaomer en de koningen welke met hem (waren) [18 (nu 21)] En sprak de koning van Sodom tot Abram: geef mij de ziel (de mensen) en het bezit neem aan jou

Met "Melchi Zedek" en diens toespraak moet de tekst ongeveer luiden:

[17] ויצא מלך סדם לקראתו אחרי שובו מהכות את כדרלעמר ואת המלכים אשר את
*en ging uit de koning van Sodom hem tegemoet na zijn terugkeren van
te verslaan Kedorlaomer en de koningen welke met hem (waren)*

[18] ויאמר מלך סדם אל אברם ברוך אתה מלכי צדק ברוך אברם אל עליון אשר מגן
צריך בידך
*En sprak de koning van Sodom tot Abram: gezegend (zijt) gij koning der
gerechtigheid; gezegend (is) Abram door de Allerhoogste welke uw vijan-
den in uw hand overleverde ...*

[19 (nu 21)] ויאמר מלך סדם אל אברם תן לי הנפש והרכש קח לך
*En sprak de koning van Sodom tot Abram: geef mij de ziel (de mensen)
en het bezit neem aan jou*

- welke laatste tekst qua inhoud met hoge waarschijnlijkheid de oorspronkelijke geweest is.

Appendix

Hebreeuwse letters hebben behalve hun betekenis als letter ook een getalwaarde en een naam en een teken:

<u>letter</u>	<u>naam,</u> <u>teken</u>	<u>getal-</u> <u>waarde</u>	<u>letter</u>	<u>naam,</u> <u>teken</u>	<u>getal-</u> <u>waarde</u>
א	Aleph hoofd	1	ל	Lamed ossenstok	30
ב	Beth huis	2	מ (ם)	Mem water	40
ג	Gimmel kameel	3	נ (ן)	Nun vis	50
ד	Daleth deur	4	ס	Sameg slang	60
ה	He venster	5	ע	Ajin oog	70
ו	Waw haak	6	פ (ף)	Pee mond	80
ז	Zajin zwaard	7	צ (ץ)	Tsadee vishaak	90
ח	Cheth afsluiting	8	ק	Kof oog van naald	100
ט	Teth baarmoeder	9	ר	Resch schedel	200
י	Jod hand	10	ש	Schin tand	300
כ (ך)	Kaf hand in beweging	20	ת	Taw teken X	400